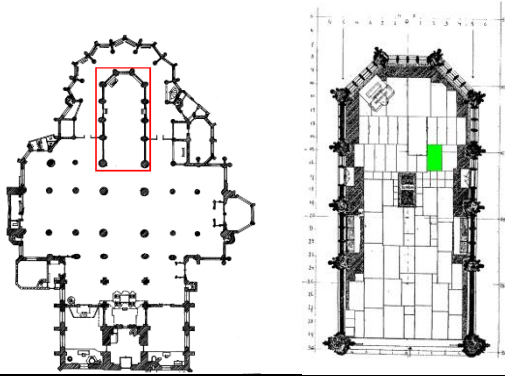

Van der Vaart, inventarisatie grafzerken 1998-2000

ligging: 11n03

Van Schevichaven, Grafchriften, Familiewapens en Gilde-Teekens in de S.Stevenskerk, 1893

-

Kleijntjens, Grafchriften in de Stephanuskerk te Nijmegen (Genealogische en heraldische bladen, 7, 1912)

-

Muschart, Grafzerken en Grafmonumenten in de Grootte of St. Stevenskerk te Nymegen (Bijdragen en Mededeelingen Gelre 39, 1936)

-

De Heiden/Lemmens, Grafzerken in de St. Stevenskerk (REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN 2006-2008)

<http://studiezaal.nijmegen.nl/ran/detail.aspx?xmlidescid=2119513768>

ligging: koor

GEDENKSTEEN VOOR LUDWICH, HERTOG VAN SACHSEN-HILDBURGHAUSEN

Oude vlakke grafsteen, waarop in 2002 met behulp van beeldhouwwerk de herinnering is vastgelegd aan Ludwig, hertog van Sachsen-Hildburghausen, die vanaf 1749 tot aan zijn overlijden op 9 juni 1759 militair gouverneur was van de vesting Nijmegen en tevens in 1752 de stichter was van de vrijmetselaarsloge Sint-Lodewijk hier ter stede.

De versiering bestaat uit een breed kruismet het opschrift:

LUDWIG
VON SACHSEN HILDBURGHAUSEN
Stichtte in 1752
Vrijmetselaarsloge n° 3
SINT LODEWIJK
Heeft hier in 1759
De werktuigen neergelegd.

Links en rechts van het opschrift respectievelijk een zon en een maan. Daarboven een alziend oog in een driehoek. Daaronder de volgende vrijmetselaarsemblemen: een passer, een winkelhaak, een vijfpuntige ster en twee zuilen. In de hoeken naast het kruis ornamenten, opgebouwd uit ruiten.

Onder het kruis:

JUBILEUM 2002

In de linkerbenedenhoek de signatuur (EN) van de ontwerper Eduardus Ferdinand Willem Marie Noyons (*Eindhoven 1931) en in de rechterbenedenhoek de signatuur (WC) van de beeldhouwer Walraed Cremers (*Voorburg 1947).

De Heiden/Lemmens, Index op de grafregisters van de Stevenskerk (REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN, 2006-2008)

<http://studiezaal.nijmegen.nl/ran/detail.aspx?xmlidescid=21456800>

-

MEMO-project

-

LUDWIG VON SACHSEN-HILDBURGHAUSEN

In de grafkelder van Catharina van Bourbon is ook nog een gouverneur van Nijmegen begraven geweest: Ludwig von Sachsen-Hildburghausen.

H.D.J. van Schevichaven schrijft hierover in zijn boek "De St. Stephenskerk te Nijmegen" uitgegeven in 1900. (In dit stuk moet 'Anna Catharina van Bourbon' gelezen worden als 'Catharina van Bourbon', zie Nieuwsbrief najaar 2003!)

"Midden in het koor staat het praalgraf van Anna Catharina van Bourbon, dochter van Karel van Valois, hertog van Bourbon en schoonzuster van Karel den Stouten. Zij was op 18 Dec. 1463 te Brugge gehuwd met hertog Adolf van Gelre en overleed alhier op den Burcht den 21 of 22 Mei 1469.

Overeenkomstig het verlangen, uitgedrukt in haar uitersten wil, werd zij in de St. Stephenskerk bijgezet. Het monument werd te Keulen op last van haar zoon, Karel van Egmond, drie en veertig jaren na haar overlijden vervaardigd, blijkens de quantiteit, die nog in het archief te Arnhem bewaard wordt. (...)

De moeder van onzen laatsten hertog mocht daar echter niet in vrede rusten. Den 9 Juni 1759 overleed te Nijmegen Ludwig Frederik Wilhelm, prins van Saksen-Hildburghausen, sedert 6 Febr. 1749 gouverneur dezer stad; op verzoek zijner weduwe werd haar bij raadsbesl. van 12 Juni daaraanvolgend, veroorloofd het lijk van haar gemaal bij te zetten in het graf van Catharina van Bourbon. Ook de governante, geboren vorstin van Holstein Sunderburg, werd op haar verlangen, bij besluit van 17 Sept. 1760, een plaats in dezen kelder toegestaan "tegens dat Hoogstdeselve iets menschelijk sal overkomen." Zij heeft evenwel geen gebruik gemaakt van deze gunst, daar zij de stad niet lang daarna verliet.

De ingang tot den kelder bevindt zich aan de W.zijde van het monument en wordt gedekt door een vierkante zerk, doch de toegang van daar in den eigenlijken grafkelder is met een muur gesloten. Omtrent een halve eeuw geleden was er een verzakking in dit gedeelte van het koor, bij het herstellen waarvan deze kelder geopend moest worden. Het viel mij toen te beurt, dat graf te mogen betreden, teneinde schetsen van het een en ander te maken. De kelder bleek verwulfd, doch onbevoerd te zijn. Op den grond stond een klein, langwerpig, ruw houten kistje, waarin een aantal beenderen, die men aannam, dat het overschot van de hertogin van Gelre waren. Midden in den kelder, een paar voet boven den grond, rustende op drie ijzeren stangen, in de zijmuren bevestigd, stond de kist van den hertog van Saksen Hildburghausen.

Zijn kist was overtrokken met een bijna vergaan zwart fluweelen kleed, bezaaid met zoogenaamde zilveren tranen; aan het hoofdeinde was een hertogelijke kroon geborduurd, aan het voeteinde het jaartal 1759, in het midden de ineen gestrengelde letters L en F. De werklieden hadden de kist geopend, daarin zag men het lijk van den vorst tot een mummie verdroogd, het bovenlijf gekleed in een zijden gewaad, schijnbaar van groene kleur, op de borst het in zilverdraad geborduurde grootkruis van een ridderorde (waarvan een toen door mij gemaakte schets op het Gemeente-Museum berust), een zwart fluweelen broek met zilveren kniegespen, zwarte zijden kousen en fluweelen schoenen, het gewaad, waarin de vorst eenige dagen "in staat" had gelegen, in zijn woning Egmondhof, in de Burchtstraat. Naast het lijk lagen een scheermes, een scheerkwast en een zeepdoos, werktuigen, waarmede Z. H. na zijn overlijden ten behoeve van het "in staat" liggen geschoren was.

De muren en het gewelf van den kelder zijn zorgvuldig met een laag fijne pleister bestreken, waarin midden in het gewelf en op den oostelijken muur één kruis, op elk der zijmuren twee kruisen, in roode verf met zorg zijn aangebracht. Onder het kruis op den Oostelijken muur zag men het wapen van Catharina van Bourbon geschilderd, daar beneden, met Gothische letters, dit opschrift: "Anno domini 1469, 22 mensis Mii obiit illustris Anna Catharina de Bourbon, duxissa Gelrae et Juliae, comitissaque Zutphaniae, cujus anima sancta requiescat in pace. Amen." Men merke op, dat de plaat op het monument 21 Mei als den sterfdag geeft. Tegen den Zuidelijken muur is een plaatje bevestigd, waarop, onder het geschilderde wapen van Saksen-Hildburghausen met witte verf het volgende opschrift: "Ludwig Friederich, Herzog zu Sachsen, General der Infanterie und Gouverneur zu Nymwegen, geb. den 11 Sept. 1710, gest. den 10 Juny 1759, ruhet in dieser Grufft, in seinem Schöpfer seelig". "

Tot zover Van Schevichaven.

Koos Willemse (Nieuwsbrief voorjaar 2005)

Extra informatie

-

Foto's

rouwbord